

Kwaliteitskader Fysiotherapie en Oefentherapie

VvOCM, KNGF en SKF en VvOCM hebben samen met Patiëntenfederatie Nederland en Zorgverzekeraars Nederland, onder begeleiding van het Zorginstituut, een Kwaliteitskader Fysiotherapie en Oefentherapie ontwikkeld. In een kwaliteitskader wordt vastgelegd wat de beroepsgroep, patiënten en zorgverzekeraars verstaan onder goede zorg, hoe die zorg is georganiseerd en wat de ambities zijn. Het beschrijft wat patiënten mogen verwachten en vormt de basis voor toezicht, verantwoording en voor inkoop en contractering van zorg.

Hiermee hebben we eindelijk een officieel document waar alle partijen zich aan moeten houden en waarmee we laten zien hoe er binnen de beroepsgroep wordt gewerkt aan kwaliteit van zorg en hoe we verder werken aan de positie die de fysiotherapie verdient, met alles wat daarbij hoort.

De volgende stap is dat partijen voor 14 december instemmen met het Kwaliteitskader. VvOCM legt het kader voor aan de leden tijdens de AV op 12 december. De beroepsgroepen gaan daarna aan de slag met het Kwaliteitskader, als aan de genoemde voorwaarden voldaan wordt. De belangrijkste voorwaarde is het ter beschikking krijgen van voldoende financiële middelen om het kwaliteitsbeleid verder te ontwikkelen en financiële middelen zodat de praktijken en therapeuten het kwaliteitsbeleid kunnen uitvoeren.

Het huidige kwaliteitsbeleid is de basis

Het meeste van wat in het honderd pagina's tellende document staat, is een beschrijving van wat oefentherapeuten in Nederland nu al iedere dag doen. Het beschrijft onze beroepsgroep. Van die huidige kwaliteit zeggen dus de betrokken partijen: dit is goede oefentherapie. Het feit dat we het daar met elkaar over eens zijn, is grote winst.

Omschrijving oefentherapie (bron: Beroepsprofiel)

Oefentherapie gegeven door de oefentherapeut is een interventie die zich richt op het houdings- en beweeggedrag en het bewegend functioneren (functies, activiteiten en participatie). Hierbij is specifiek aandacht voor de factoren (motoriek, cognities, motivatie, emotie en omgeving) die het probleem t.a.v. bewegend functioneren in stand houden dan wel beïnvloeden. Het doel is houding- en beweeggedrag (zowel kwalitatief als kwantitatief) te optimaliseren om korte en langetermijnparticipatie te herstellen, te vergroten of te behouden.

Passende zorg

Nieuw is dat dit het eerste kwaliteitskader is dat is opgesteld vanuit de principes van passende zorg. Passende zorg is een oplossing om de zorg toekomstbestendig, toegankelijk en betaalbaar te maken. In het komen tot passende zorg hebben zorgaanbieders, zorgverzekeraars en patiëntengroepen hun verantwoordelijkheid.

Deze vier principes zijn leidend:

- passende zorg is waardegedreven,
- komt samen met en gezamenlijk rondom de patiënt tot stand,
- is de juiste zorg op de juiste plek en
- gaat over gezondheid in plaats van ziekte.

Ambities: Leren, verbeteren en borgen

In het Kwaliteitskader zijn afspraken gemaakt tussen de betrokken partijen over hoe we de kwaliteit zorgvuldig gaan evalueren en verbeteren. Hiervoor is een lerende omgeving nodig. Zo is afgesproken dat uiterlijk in 2030 iedere praktijk geregistreerd staat in het Basispraktijkregister. In dit register neem je deel aan een tweejaarlijkse visitatie, aan dataverzameling en richt je met elkaar een reflecterende leeromgeving in.

Wat dit betekent voor oefentherapeuten gaan we samen met de leden verder uitwerken in de komende jaren. Kwaliteit kost tijd, en dus geld. Daarom moeten er ook financiële middelen zijn voor praktijken en therapeuten zodat zij het kwaliteitsbeleid kunnen uitvoeren.

Transparant over de kwaliteit van zorg

Ook bevat het Kwaliteitskader afspraken over hoe kwaliteit en inhoud van oefentherapeutische zorg op groepsniveau inzichtelijk en bruikbaar wordt gemaakt voor:

- Keuze-informatie voor de patiënt
- Leren en verbeteren door zorgprofessionals
- Inkoop door de zorgverzekeraar
- Extern toezicht

Wat heb jij daaraan?

In het Kwaliteitskader staat hoe jij de zorg voor jouw patiënt zo goed mogelijk kunt organiseren en wat de patiënt van jou mag verwachten, wat dit van jou vraagt en wat jij van je praktijk/werkgever mag verwachten en de praktijk van jou. Samen leren en verbeteren is daarbij het uitgangspunt. Je maakt op die manier deel uit van een beroepsgroep die zichzelf steeds verder ontwikkelt en volwaardig deel uitmaakt van het zorgsysteem. Doel van het kwaliteitskader is meer passende zorg, een hoge(re) kwaliteit van zorg en beter inzicht in de kwaliteit van zorg die geleverd wordt door oefentherapeuten aan patiënten. Dat alle partijen, de beroepsgroepen, patiënten en zorgverzekeraars, het daar met elkaar over eens zijn, is grote winst. Ook is het Kwaliteitskader een eerste stap naar een duidelijke positie van de oefentherapeut en een betere toegang tot deze zorg.

Wat betekent dit?

Hierna lees je wat de patiënt op basis van het Kwaliteitskader van jou mag verwachten, wat het van jezelf vraagt, wat de werkgever van jou mag verwachten én wat jij van je werkgever mag verwachten en wat je van de beroepsvereniging mag verwachten. Het complete Kwaliteitskader en de veelgestelde vragen lees je op vvocm.nl.

Wat mag de patiënt van jou verwachten?

Het uitgangspunt is dat de patiënt oefentherapeutische zorg krijgt die nodig is om te kunnen (blijven) participeren en die bijdraagt aan de kwaliteit van leven. De kwaliteit van deze zorg wordt beschreven, geëvalueerd en geborgd aan de hand van de zes domeinen van kwaliteit van zorg: veiligheid, effectiviteit, patiëntgerichtheid, tijdigheid, efficiëntie en gelijkwaardigheid van behandeling. Hieronder staat een toelichting.

Je zorgt dat ze bij jou in veilige handen zijn

Dit betekent: Je zorgt ervoor dat de patiënt geen onnodige risico's loopt bij het bezoeken van een praktijk, instelling of behandelcentrum en tijdens een behandeling. Je wordt vanuit de wetgeving en professionele standaard ondersteund en leeft regels na om

risico's te beperken. Wanneer in wetgeving of professionele standaard veiligheid niet specifiek genoeg beschreven is, bijvoorbeeld bij zeer zeldzame aandoeningen, overleg je met hierin gespecialiseerde behandelaars.

Je zorgt dat ze effectieve zorg ontvangen

Dit betekent: Je baseert je behandeling op vigerende standaarden en wetenschappelijke inzichten (evidence based) en zorgt dat deze leidt tot/bijdraagt aan het bereiken van het gestelde doel. Je stelt de behandeldoelen in gezamenlijkheid op, waarbij het uitgangspunt het bereiken/behouden van een voor de patiënt zo optimaal mogelijk niveau van functioneren is. Je moet de intentie hebben om te voldoen aan de verwachtingen van de patiënt, maar als die verwachtingen niet realistisch zijn dan zullen die in samenspraak met de patiënt moeten worden bijgesteld. Je vraagt een actieve inbreng van patiënten zelf ten behoeve van het te behalen behandelresultaat en om eigen regie en zelfredzaamheid te stimuleren en gezondheidsvaardigheden te vergroten.

Je zorgt dat de zorg aansluit bij hun hulpvraag

Dit betekent: Je ziet, hoort en begrijpt patiënten als individu. Je benadert de patiënten vanuit een empathische grondhouding, een respectvolle bejegening en met als doel het voorzien in de informatiebehoefte. Doelen en interventies bepaal je in samenspraak met de patiënt (en zijn naasten), je houdt rekening met diens wensen, mogelijkheden en persoonlijke situatie. Je bespreekt wat wenselijk en nodig is om wederzijdse verwachtingen af te stemmen en wat je daarin kan betekenen, wat de patiënt zelf kan doen, en hoe informele zorgverleners daarbij kunnen ondersteunen. Je focus ligt op het functioneren, welzijn en welbevinden van de patiënt en op eigen regie en zelfredzaamheid, niet primair op de ziekte of aandoening.

Je zorgt dat de zorg tijdig geleverd wordt

Dit betekent: Je plant tijdig een intake en onderzoek in om vast te stellen of behandeling door de oefentherapeut geïndiceerd is. Afhankelijk van hulpvraag (en de mogelijkheden van zelfmanagement) en urgentie wordt de patiënt met een maximale wachttijd van één week ingepland. Indien geïndiceerd zie je de patiënt aan huis.

Je zorgt dat de zorg efficiënt geleverd wordt

Dit betekent: Je zet interventies in die gericht zijn op het (de) vooraf in gezamenlijkheid vastgestelde behandel doel(en) en je doet geen overbodige (be)handelingen. In algemene zin geef je bij aanvang van een behandeltraject een indicatie over de duur en intensiteit van de behandeling, waarbij ook wordt benoemd wat er gedurende de behandeling van de patiënt wordt gevraagd (opvolgen adviezen, uitvoeren van opdrachten/huiswerk oefeningen enz). Je maakt de afweging om patiënten door te verwijzen naar andere zorgverleners, binnen en buiten het oefentherapeutisch vakgebied of informele zorg.

Je zorgt dat de zorg gelijkwaardig is

Dit betekent: Je zorgt ervoor dat de kwaliteit en toegankelijkheid van oefentherapeutische zorg voor iedereen, ongeacht ras, afkomst of overtuiging beschikbaar en gelijk is. Je houdt rekening met de specifieke context van de patiënt en verschillen in geletterdheid en gezondheidsvaardigheden.

Wat vraagt dit van jezelf?

Om de kwaliteit van jouw zorg continu hoog te houden en waar mogelijk te verbeteren, investeer je in je eigen professionele ontwikkeling, de ontwikkeling van de praktijk waar je werkt, het samenwerkingsverband of het zorgnetwerk waar je onderdeel van uit maakt en draag je bij aan de ontwikkelingen van het beroep.

Je bent vakbekwaam

Dit betekent: Je draagt individuele verantwoordelijkheid om optimale zorg te verlenen. Je bent bekend met het adagium: Bekwaam is Bevoegd en Onbekwaam is Onbevoegd. Als je onbekwaam bent om optimale zorg te leveren zorg je dat de patiënt de juiste zorg krijgt: bij een oefentherapeut met de juiste expertise, al dan niet gespecialiseerd, of bij een andere zorgprofessional. Je houdt je vakbekwaamheid bij in de registers.

Je erkent het belang van continu (samen) leren en ontwikkelen

Dit betekent: Je eigen professionele ontwikkeling is een belangrijk factor van de zorg die je verleent. Leren en ontwikkelen doe je door het volgen van opleidingen, cursussen, workshops, lezingen, blended en/of e-learnings (georganiseerde leeractiviteiten). Ook kun jij je verder ontwikkelen tijdens het werk zelf of door te leren van anderen, bijvoorbeeld via reflectie, (interview) gesprekken, (collegiaal) overleg, coaching en feedback.

Je handelt overeenkomstig de vigerende wet en regelgeving

Dit betekent: Je valt onder de Wet BIG artikel 34. Hiermee heb je een wettelijk beschermde titel en is er wettelijk tuchtrecht. Je meldt incidenten en ongewenste gebeurtenissen om daarvan te leren en de kwaliteit van zorg te verbeteren. Je meldt alle vormen van geweld aan de inspectie gezondheid en jeugd. Je richt een dossier in dat gegevens bevat over de gezondheid van de patiënt, de uitgevoerde verrichtingen en andere gegevens die voor een goede hulpverlening noodzakelijk zijn.

Je neemt deel aan een klachtenregeling

Dit betekent: Je neemt deel aan een klachtenregeling die voldoet aan de vigerende wettelijke regelgeving met betrekking tot kwaliteit, klachten en geschillen zorg. Over je handelen naar de patiënt ben je transparant en bereid tot overleg. Je brengt je klachtenregeling onder de aandacht van je patiënten en desgevraagd informeer je de patiënt over de mogelijkheden van het indienen van een klacht over de zorgverlening.

Je handelt conform de vigerende standaarden van de beroepsgroep

Dit betekent: Je handelt volgens de professionele standaard. De professionele standaard is beschreven in richtlijnen, protocollen, kwaliteitsstandaarden, handreikingen, (tucht)rechterlijke uitspraken en de beroepsstandaarden.

Je voldoet aan de deskundigheidsbevorderingseisen

Dit betekent: Je bent ingeschreven bij het Kwaliteitsregister Paramedici. Zo kun jij als oefentherapeut niet alleen veel vliegrepen maken, maar ook bij- en nascholing volgen. Je kunt kwalitatief goede zorg leveren die past bij deze tijd. Voor de specialisaties gelden specifieke eisen.

Wat mag je van je praktijk/werkgever verwachten?

De kwaliteit van de praktijk begint bij de individuele collega die daar werkt. Er zijn ook kwaliteitsaspecten waar de individuele collega niet over kan beslissen. Bijvoorbeeld over deelname aan een Praktijkregister. De ambitie is dat uiterlijk in 2030 iedere praktijk geregistreerd staat in het Basispraktijkregister. In dit register neem je deel

aan een tweejaarlijkse visitatie, aan data verzameling en richt je met elkaar een reflecterende leeromgeving in. Dit kan alleen uitgevoerd worden als wordt voldaan aan de genoemde voorwaarden in het kader.

Je werkt in de praktijk met geregistreerde oefentherapeuten

Dit betekent: Je werkt in een directe arbeidsrelatie met collega's samen die voldoen aan de basiskwalificaties, zij zijn immers geregistreerd in het individueel register. Je werkt in een praktijk waar kwaliteit voorop staat.

Je praktijk werkt overeenkomstig de vigerende wet en regelgeving en standaarden van de beroepsgroep

Dit betekent: Je voldoet aan de wettelijke eisen die gesteld worden aan praktijkvoering en aan de standaarden voor beroeps- en praktijkuitoefening. Je voldoet aan inrichtings- en service eisen en de richtlijnen met betrekking tot dossiervoering.

Je praktijk levert structureel en periodiek data aan de database van de beroepsgroep

Dit betekent: Je beschikt voor reflectie en feedback over data en normen voor kwaliteit, zoals indicatoren en richtlijnen. Dashboards zoals die van de Landelijke Database Oefentherapie, Landelijke Database Kwaliteit en de Landelijke Database Fysiotherapie ondersteunen het gebruik van data en bieden je inzicht in resultaten op individueel niveau, praktijkniveau, regioniveau en op het niveau van de beroepsgroep waardoor je kunt benchmarken.

Je werkt in de praktijk samen met oefentherapeuten die de principes van reflecterend leren onderschrijven

Dit betekent: Samen leren en verbeteren vormt de rode draad in de professionele ontwikkeling van de oefen- en de fysiotherapeut. Het samen leren en verbeteren vindt plaats op verschillende manieren en verschillende niveaus: het niveau van de individuele professional, het niveau van de praktijk, en het niveau van de beroepsgroep.

Je praktijk committeert zich aan periodieke visitatie

Dit betekent: Je praktijk wordt tweejaarlijks gevisiteerd door een collega. Deze visitaties zijn formatief. Je leert op basis van de principes van reflecterend leren van de ontvangen feedback over de praktijkvoering. Bij deze visitaties wordt gebruik gemaakt van normen voor kwaliteit en informatie vanuit dataverzameling.

Wat mag je van je beroepsvereniging verwachten?

De komende jaren faciliteren en stimuleren de beroepsverenigingen dat je passende zorg kunt leveren. Daarvoor geldt een wederkerigheid. Ontwikkelen en implementeren is geen eenzijdige investering, maar gebeurt veelal cyclisch en in co-creatie. Een actieve bijdrage is dan ook gewenst.

Oefentherapie en fysiotherapie is waardegedreven

Dit betekent: Je beschikt over meer richtlijnen die aansluiten bij je dagelijkse patiëntenzorg. Je beschikt over een scholingsaanbod omtrent richtlijnen zodat je op de hoogte bent van de stand van wetenschap en praktijk. Zorg uit richtlijnen wordt geëvalueerd en innovaties wetenschappelijk ontwikkeld en op waarde getoetst. Je weet beter welke interventies wanneer en waar zinvol in te zetten. Je wordt geïnformeerd welke zorg je beter kunt laten en wat een zinvol alternatief is.

Samenwerken: Je kunt bogen op basiskwaliteit van collega's door een uniform body of knowledge en skills. Je hebt een duidelijk overzicht van collega's met aanvullende expertise. Je bent beter zichtbaar voor patiënten en collega zorgverleners.

Leren en verbeteren: Wetgeving ondersteunt het leren en verbeteren. Registraties stimuleren leren en verbeteren. Je levert eenvoudig data, indicatoren worden ontwikkeld waarmee je data waardevol kunt gebruiken in je zorg. Je krijgt inzicht in de kwaliteit van je zorgverlening. Je kunt informatie over de kwaliteit van je zorgverlening gebruiken voor patiëntinformatie en voor het zorginkoopproces. Je kunt eenvoudiger gegevens uitwisselen met het netwerk rondom je patiënt.

Oefentherapie en fysiotherapie komt samen met en gezamenlijk rondom de patiënt tot stand

Dit betekent: Je krijgt tools en bij- en nascholing om het samen beslissen te ondersteunen. Patiënten met beperkte gezondheidsvaardigheden krijgen specifieke aandacht. Je krijgt keuze informatie en beslisondersteuning voor de patiënt. Je patiënt kan beter geïnformeerde keuzes maken.

Oefentherapie en fysiotherapie vindt plaats op de juiste plek

Dit betekent: Je ontvangt aanbevelingen om digitale zorg en efficiënte aanbiedingsvormen gericht in te zetten. Je kunt gebruik maken van het bij en nascholingsaanbod. Kennishiaten worden zorgvuldig beantwoord. Je ontvangt meer informatie over wettelijk voorbehouden handelingen en het werken in opdrachtconstructie. Je wordt in staat gesteld verder invulling te geven aan de rol van centrale zorgverlener. Stepped care en substitutie van zorg wordt verder onderzocht en de rol van jou in het zorgpad beter beschreven. Je wordt in staat gesteld de samenwerking tussen oefentherapeuten en samenwerking in de eerstelijns te verbeteren. Vindbaarheid van oefentherapeuten wordt vereenvoudigd.

Oefentherapie en fysiotherapie gaat over gezondheid in plaats van ziekte

Dit betekent: Je preventieve rol binnen de zorg wordt erkend en beloond. Je werkt samen aan een gezondere samenleving met eerlijke kansen op een gezond leven. Je hebt specifieke aandacht voor mensen met gezondheidsachterstanden, mensen met verminderde gezondheidsvaardigheden en werkt aan het verkleinen van gezondheidsverschillen.